

निघ्नन्तं समरे शत्रून् योधमानश्च सायकैः । तौ तु तत्र महात्मानौ समेतौ वीज्य पाण्डवौ ।
 न शत्रुं मुर्जयं तत्र तावकाः पुरुषभाः । अथार्जुनो रणे भीमं योधयन्तं महारथान् ।
 भीमस्य निधनाकाङ्क्षी पुरस्कृत्य शिखण्डिनं । आसमाद रणे वीरांस्तीवकान् दश भारत ।
 ये स्म भीमं रणे राजन् योधयन्ता व्यवस्थिताः । वीभत्सुस्तान् तथाऽविध्यत् भीमस्य प्रियकाम्यया ।
 ततो दुर्व्याधेना राजा सुशर्माणमचेदयत् । अर्जुनस्य वधार्थाय भीमसेनस्य चोभयोः ।
 सुशर्माणं गच्छ शीघ्रं त्वं बलौघैः परिवारितः । जहि प्राण्डुसुतावेतौ धनञ्जयवृकोदरौ ।
 तच्छ्रुत्वा वचनं तस्य चैर्गताः प्रस्थलाधिपः । अभिद्रुत्य रणे भीममर्जुनश्चैव धात्वनौ ।
 रथैरनेकसाहस्रैः समन्तात् पर्यवारयत् । ततः प्रवृत्ते युद्धमर्जुनस्य परैः सह ।
 इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि भीमसेनपराक्रमे चतुर्दशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११४ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ अर्जुनस्तु रणे शल्यं यतमानं महारथं । क्वादयामास समरे शरैः सन्नुतपर्वभिः ।
 सुशर्माणं कृपश्चैव त्रिभिस्त्रिभिरविध्यत् । प्राग्ज्योतिषश्च समरे सैन्धवश्च जयद्रथः ।
 चित्रसेनं विकर्णश्च कृतवर्माणमेव च । दुर्मर्षणश्च राजेन्द्र द्यावन्थो च महारथौ ।
 एकैकं त्रिभिरानर्च्यत् कङ्कवर्हिणवाजितैः । शरैरतिरथो युद्धे पीडयन् वाहिनीं तव ।
 जयद्रथो रणे पार्थं विद्धा भारत सायकैः । भीमं विव्याध तरसा चित्रसेनरथे स्थितः ।
 शल्यश्च समरे जिष्णुं कृपश्च रथिनां वरः । विव्यधाते महाराज बज्रधा मर्षभेदिभिः ।
 चित्रसेनादयश्चैव पुत्रास्तत्र विशास्यते । पञ्चभिः पञ्चभिस्तूर्णं संयुगे निशितैः शरैः ।
 आजगुरर्जुनं सङ्घो भीमसेनश्च मारिष । तौ तत्र रथिनां श्रेष्ठौ कौन्तेयौ भरतर्षभौ ।
 अपीडयेतां समरे त्रिगर्तानां महाबलं । सुशर्माणं रणे पार्थं शरैर्नवभिराशुगैः ।
 ननाद बलवन्नादं चासयानो महद्बलं । अन्ये च रथिनः शूरा भीमसेनधनञ्जयौ ।
 विव्यधुर्निशितैर्व्याणैरुक्तापुङ्खैरजिह्वागैः । तेषाञ्च रथिनां मध्ये कौन्तेयौ भरतर्षभौ ।
 क्रीडमानौ रथोदारौ चित्ररूपौ व्यदृश्यतां । आमिषेषू गवां मध्ये सिंहाविव सदीप्तकटौ ।
 हित्वा धनूंषि शूराणां शरंश्च बज्रधा रणे । पातयामासतु घोरौ शिरांसि शतशो नृणां ।
 हताश्च बहवो भग्ना हयाश्च शतशो हताः । गजाश्च सगजारोहाः पेतुस्तथा महाहवे ।
 रथिनः सादिनश्चैव तत्र तत्र निषूदिताः । दृश्यन्ते बहवो राजन् वेपमानाः समन्ततः ।
 हतैर्गजैः पदात्योघैर्व्याजिभिश्च निषूदितैः । रथैश्च बज्रधा भग्नैः समास्तीर्यत मेदिनी ।
 तत्राहुतमपश्याम रणे पार्थस्य विक्रमं । शरैः संवार्थ्य तान् वीरान् स जघान महाबलः ।
 पुत्रस्तु तव तं दृष्ट्वा भीमार्जुनपराक्रमं । गात्रेयस्य रथाभ्यासमुपजग्मे महाबलः ।
 कृपश्च कृतवर्मा च सैन्धवश्च जयद्रथः । विन्दानुविन्दावावन्थौ नाजङ्गः संयुगं तदा ।
 ततो भीमो महेष्वासः फाल्गुनश्च महारथः । कौरवाणां चमूं घोरं भृशं दुद्रवत् रणे ।
 ततो वर्हिणवाजानामयुतान्यर्बुदानि च । धनञ्जयरथे तूर्णं पातयन्ति स्म भूमिपाः ।

४२५

४२६

४२७

४२८

४२९

४३०